

„законъ за бюджета, отчетността и предприятията“, който въ последния неговъ видъ е въ сила отъ 1. априль 1921. година).

Въ този законъ е указанъ редътъ за съставянето, гласуването, одобрението и обнародването на държавния бюджетъ, за събирането на приходитъ, пазенето имъ, произвеждането и оправдаването на разходите, за изпълнението (упражнението) и сключването на бюджетитъ и пр.

Принципитъ, които сж легнали въ закона за бюджета, като резултатъ отъ дългия опитъ у насъ и въ чужбина, сж общи за всички държавни учреждения и стопанства. Тъ служатъ за ръководство по бюджетнитъ въпроси и на всички други по-малки обществени организации.

Правото на единъ народъ да гласува свой бюджетъ, да определя своитъ приходи и разходи по своя воля, както самъ иска и въ какъвто размъръ намѣри за добре, показва, че този народъ е напълно свободенъ въ управително (административно) и финансово (стопанско) отношение. По такъвъ начинъ бюджетътъ се явява понѣкога, като срѣдство за борба и свобода.

Извоюването отъ единъ народъ правото да упражнява свой бюджетъ, представлява въ неговата история единъ забележителенъ моментъ, едно събитие, — то означава освобождението му отъ робство на другъ народъ, отъ нѣкой владѣтель-монархъ или отъ нѣкоя тираническа мѣстна или чужда властъ.

Бюджетътъ изразява победата на едно множество надъ неговитъ подтисници, каквито и да сж тѣ — свои или чужди.

Чрезъ бюджетитъ си народитъ, общества изобщо, взети въ тѣхното мнозинство, диктуватъ на своитъ правителства, на своитъ управителни и ръководни органи, какъ искатъ да бждатъ управлявани, кои тѣхни нужди да бждатъ задоволени и какъ, съ какви срѣдства и отъ кжде да се взематъ тия срѣдства.

По такъвъ начинъ правителствата и управителнитъ тѣла на разнovidнитъ обществени организации се явяватъ само като пълномощници (мандатьори) и изпълнители на народната воля. Не само това: чрезъ бюджетитъ си народитъ и другитъ общества контролиратъ, следятъ, дали правителствата не работятъ противъ интереситъ на мнозинствата.

Неизпълнението, както и неточното изпълнение на бюджетитъ се счита за неизпълнение на народната воля, за своеволие и злоупотрѣбяване съ властта.

Твърде често бюджетнитъ въпроси свалятъ и качватъ прави-